

Vilmos Koter

Maladia/ Suferința iraționalului - Suffering from the Irrational

Vine 21 decembrie. Nu este oare timpul pentru o apocalipsă nouă? Una reală, adevărată, care nu e doar o profeție falsă despre sfârșitul lumii, ci e mai degrabă una care dezvăluie ceva esențial: o schimbare cognitivă asupra cunoașterii condiției umane.

De fapt, este deja un fenomen în curs de desfășurare. Din păcate însă, e unul prin care ceva important începe să dispară, din nou. Am uitat că putem fi mai mult, că există o cale de a crea o realitate nouă, mai bună, că suntem în stare să schimbăm felul nostru de a trăi, să renunțăm la războaiele de zi cu zi pe care le ducem, în continuare, între noi și care devin, până la urmă, războaie mai mari, cu efecte devastatoare asupra vieții omenești și nu numai. Cauza acestor conflicte își are rădăcinile chiar în felul nostru de a concepe lumea. Încă mai gândim în formule antitetice, în care idealul e opusul inutilului, dreapta e contra stângii, răul e împotriva binelui - gândim, în esență, despre totul sau nimic. Astfel, continuăm să trăim și astăzi într-o lume care suferă din cauza rasismului, naționalismului, ostilității și urii.

Credem despre noi că suntem liberi și că drepturile noastre ne sunt respectate. Dar suntem, de fapt, doar spectatori la jocurile puterii, când se permite, de exemplu, folosirea unui limbaj extremist sau rasist care scoate la suprafață cele mai întunecate temeri, seducându-ne și intoxicându-ne mintea. Trecem tot mai mult cu vederea scopurile acestor discursuri de propagare a fricii, de discreditare a individului și de promovare a noilor politici de interes neoliberal bazate pe incertitudine și pe anxietate.

Ne lăsăm seduși de demagogi și slogane precum schimbare, speranță, dar nu ne alegem cu nimic, suntem mereu dezamăgiți. Când ne imaginăm că se va întâmpla ceva grav, ne așteptăm să fie cel mai rău, iar când e vorba de ceva plăcut, ne așteptăm să fie cel mai bine și să ne schimbăm complet, dar, în ambele cazuri, ne înșelăm. De schimbat, nu ne schimbăm, dar reușim să vorbim despre asta în forme tot mai diferite care ne adaugă de fiecare dată un nou machiaj de identitate. Ne concentrăm pe alteritate, însă arătăm asta doar prin consum. Unicitatea este identificată prin consum și nu prin gândire sau prin felul în care concepem lumea și de aici rezultă o suferință cauzată de iraționalitate ce produce un intelect incapabil să evalueze logic individul sau lumea din jurul lui.

Ne uităm la creșterea naționalismului în lume, un concept folosit de către putere doar pentru propagandă și interese, pentru a separa oamenii pe clase, rase, etnii, sex, capacități economice, militare etc și care, în final, produce conflicte și războaie. În loc să confruntăm aceste strategii, le evităm, ne refugiem în imaginarul nostru și creăm mecanisme de apărare pentru propria noastră ignoranță.

E nevoie de o gândire radicală și de un dialog continuu pentru a reconcilia suferințele cauzate de identitățile fals create după simbolurile din trecut și prezent. Putem să ducem mai departe împreună discursul acesta despre noi înșine - util sau inutil? - să schimbăm lumea sau să o păstrăm, să acoperim sau să descoperim, să ne temem... sau nu.

Acesta este un răspuns la Ultima Arhivă, un proiect creat și pornit în 2012 de Vlad Basalici, când lumea era aproape de un sfârșit real imaginat.